

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Hospodářská úroveň ČR v kontextu jiných zemí – leden 2014

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v14-01</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>13. 1. – 20. 1. 2014</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraje (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1105</i>
Počet tazatelů:	<i>262</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>EV.14</i>
Zveřejněno dne:	<i>13. února 2014</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

Od roku 1997 v našich šetřeních opakovaně sledujeme, jak veřejnost vnímá hospodářskou úroveň České republiky, a to prostřednictvím otázky, která zároveň umožňuje toto hodnocení zasadit do kontextu vnímání hospodářské úrovně dalších devíti vybraných evropských států, mezi kterými jsou zastoupeny jak tradiční rozvinuté tržní ekonomiky, tak země, které podobně jako ČR procházely od přelomu 80. a 90. let minulého století ekonomickou transformací. Ze získaných hodnocení pak lze vytvořit žebříček subjektivně vnímané ekonomické úspěšnosti těchto států a sledovat umístění ČR mezi nimi.¹

¹ Otázka: „Jak hodnotíte země, které Vám přečtu, podle jejich hospodářské úrovně? Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Slovensko, Slovinsko.“ Nabídka odpovědí: Velmi dobře, spíše dobře, spíše špatně, velmi špatně.

Tabulka 1: Aktuální hodnocení ekonomické úrovně vybraných zemí (%)

	velmi dobře	spíše dobře	spíše špatně	velmi špatně	+/-	rozdíl
Německo	56	39	2	1	95/3	+92
Rakousko	51	42	4	0	93/4	+89
Slovinsko	5	35	32	7	40/39	+1
Polsko	4	41	42	7	45/49	-4
Slovensko	2	39	49	7	41/56	-15
Česká republika	2	39	49	9	41/58	-17
Rusko	7	26	38	21	33/59	-26
Maďarsko	1	29	48	11	30/59	-29
Bulharsko	1	14	50	22	15/72	-57
Rumunsko	0	6	34	51	6/85	-79

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „neví“. Země v tabulce jsou řazeny sestupně podle velikosti rozdílu mezi podíly příznivého a nepříznivého hodnocení jejich ekonomické úrovně.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 13. – 20. 1. 2014, 1105 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak je patrné z tabulky 1 a grafu 1, čelo žebříčku vybraných zemí dlouhodobě tvoří Německo a Rakousko, jejichž ekonomickou úroveň česká veřejnost zatím vždy v drtivé většině hodnotila jako velmi či spíše dobrou. V aktuálním šetření přitom už žádná další ze zařazených zemí nebyla hodnocena tak, že by pozitivní hodnocení její ekonomické úrovně významně převažovalo nad negativním. Pouze v případě Slovinska podíl příznivých ohlasů lehce převyšoval podíl znamenající opak, ale v podstatě lze říci, že v tomto případě byly podíly příznivého a nepříznivého hodnocení statisticky zcela vyrovnané. U Polska, které v tomto ohledu figuruje jen s malým odstupem za Slovinskem, již mírně převážilo kritické hodnocení ekonomické úrovně nad příznivým.

U všech šesti zbývajících zemí zařazených do výzkumu pak již více či méně jednoznačně převažovalo negativní hodnocení jejich stávající ekonomické úrovně. Mezi nimi relativně nejlepší hodnocení pak zaznamenalo Slovensko spolu s Českou republikou, které se tak v pořadí jednotlivých států ocitly na pátém a šestém místě se vzájemně pouze statisticky nevýznamným dvoubodovým rozdílem u podílu negativního hodnocení, jež bylo nižší v případě Slovenska. Z údajů v grafu 1 a v grafu 2b je přitom patrné, že od posledního šetření z ledna 2013 se hodnocení ekonomické úrovně ČR po předchozím dvouletém propadu naopak zlepšilo, i když ne tak, aby se dostalo na úroveň zaznamenanou v roce 2011, tedy před nástupem poslední ekonomické recese, ale pouze se vrátilo zhruba na úroveň z ledna 2012.

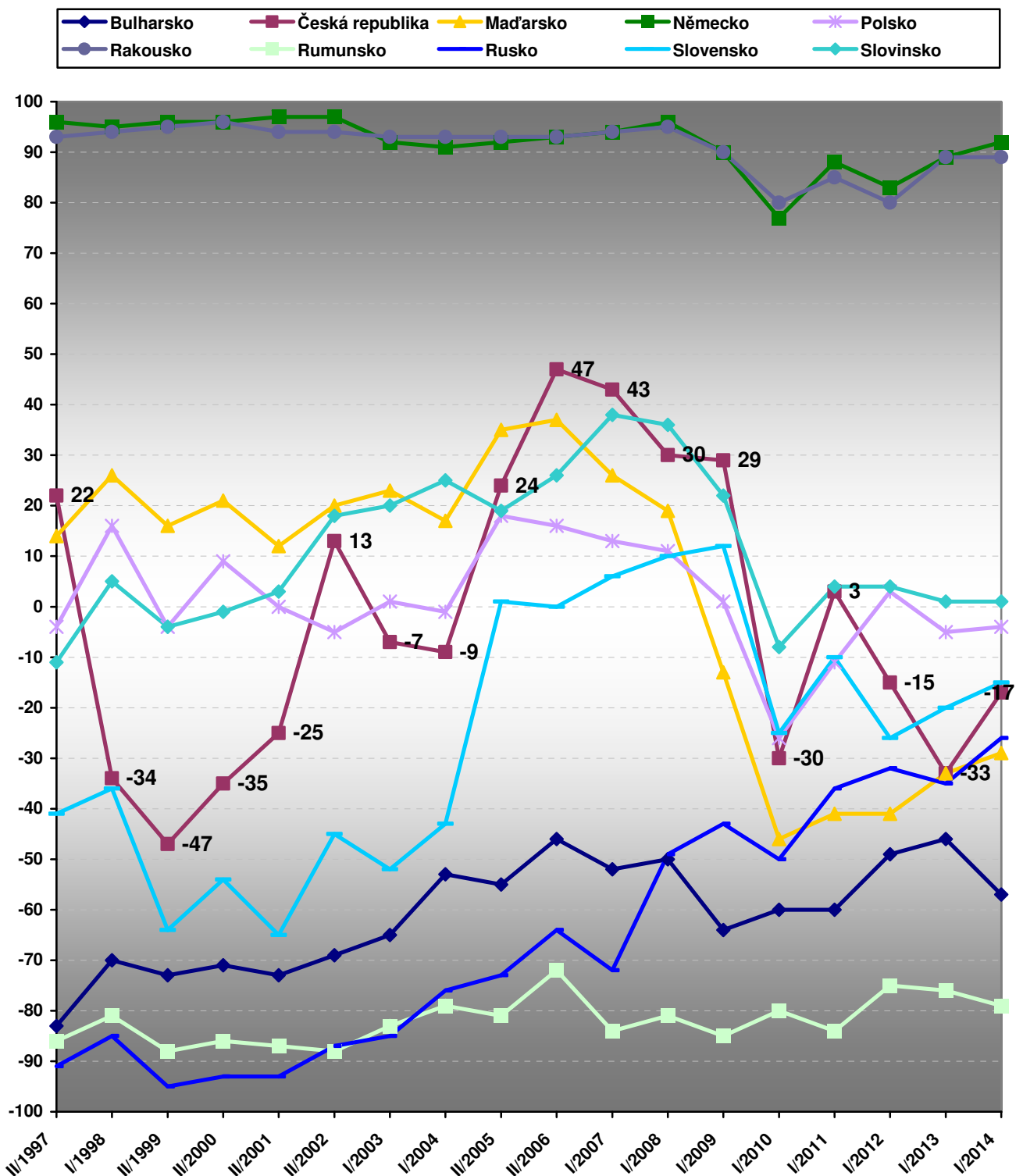
S nevelkým odstupem za Slovenskem a Českou republikou jako sedmé v pořadí vybraných zemí podle subjektivního hodnocení jejich ekonomické úrovně českou veřejností skončilo Rusko, které tentokrát znovu jako již v letech 2011 a 2012 těsně předstihlo osmé Maďarsko. V případě Ruska přitom dlouhodobě od první poloviny minulého desetiletí můžeme pozorovat převažující trend postupného zlepšování hodnocení jeho ekonomické úrovně ze strany českých občanů, kteří ještě v roce 2001 pohlíželi na ruskou ekonomiku s téměř jednomyslným despektem a z vybraných zemí ji hodnotili jednoznačně nejhůře. Naopak Maďarsko, které se do přelomu první a druhé poloviny minulé dekády pohybovalo v popředí hodnocení ekonomické úrovně mezi postkomunistickými státy, mezi roky 2006 a 2010 prošlo v tomto ohledu hlubokým propadem, z něhož se v posledních čtyřech letech jen zvolna pozvedává.

Na předposlední příčce pomyslného žebříčku se umístilo Bulharsko, u kterého se hodnocení ekonomické úrovně oproti loňsku po předchozím pozvolném

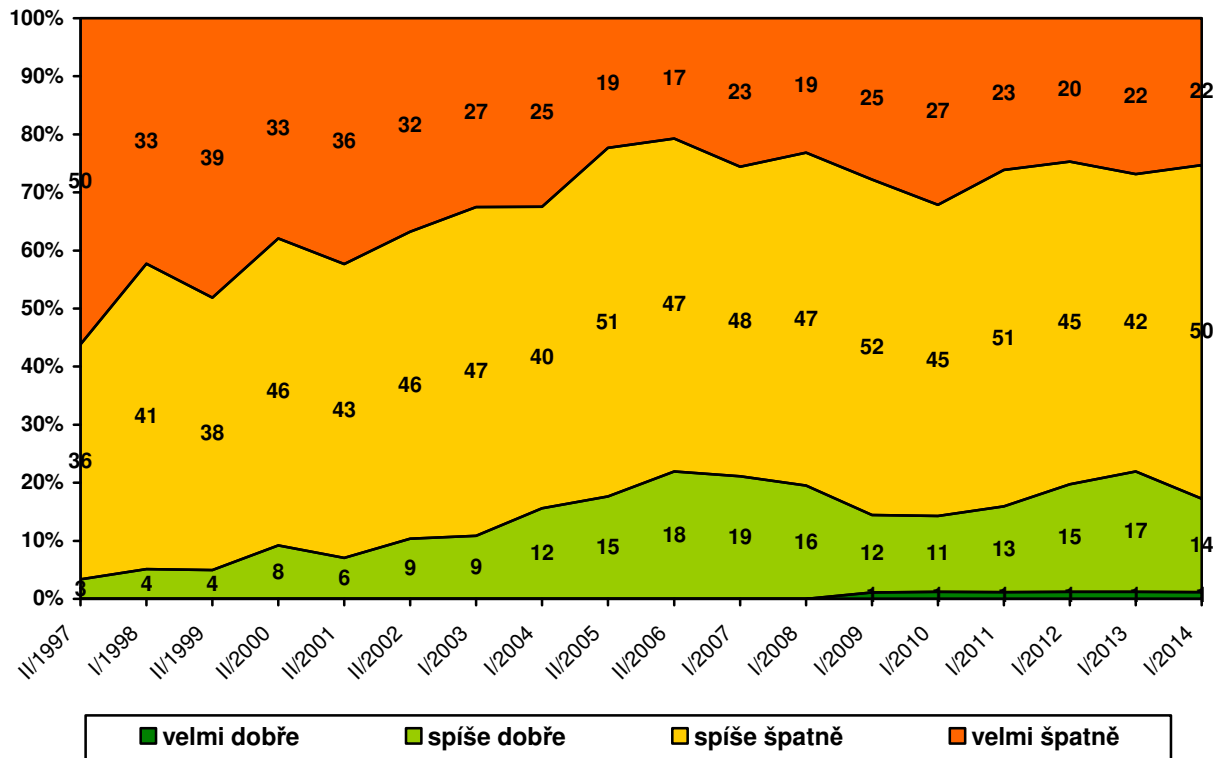
zlepšování zřetelně propadlo, a na posledním místě jako pokaždé od roku 2004 skončilo zdaleka nejhůře hodnocené Rumunsko.

Graf 1: Hodnocení ekonomické úrovně vybraných zemí

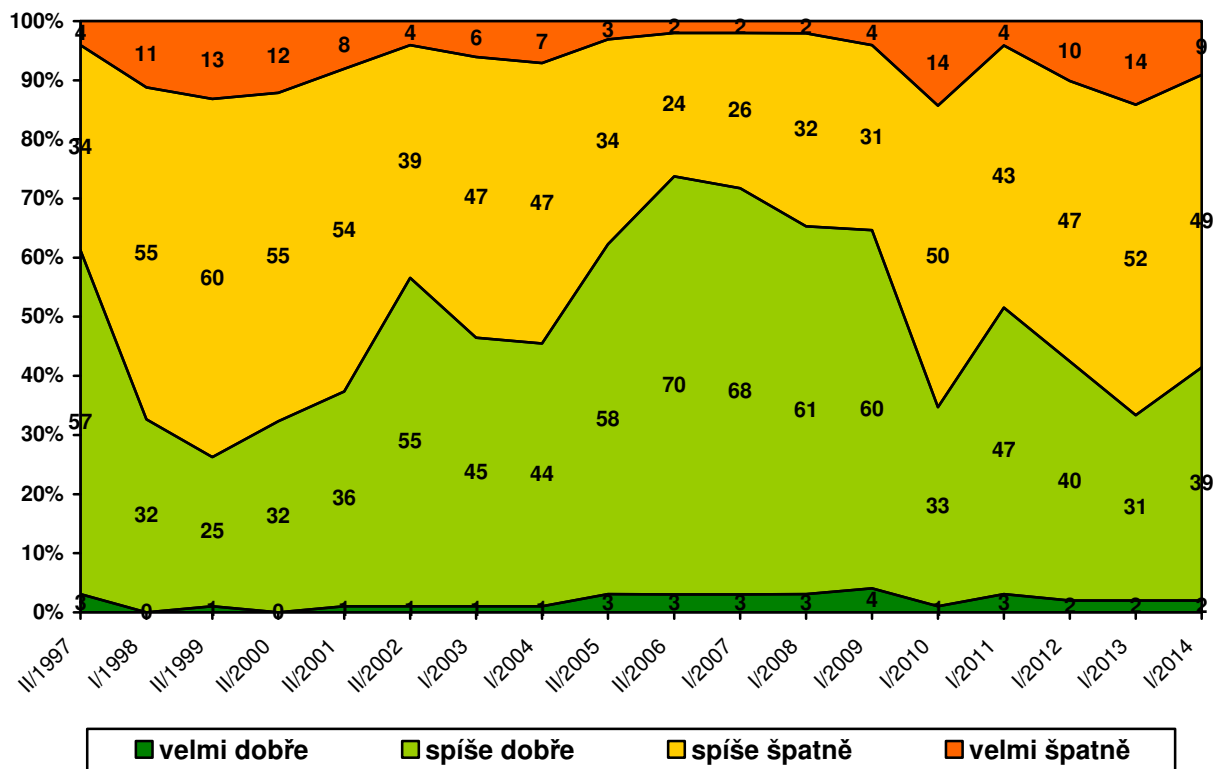
Poznámka: Údaje v grafu reprezentují rozdíl mezi součtem podílů „velmi dobře“ a „spíše dobře“ a součtem podílů „spíše špatně“ a „velmi špatně“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2a: Hodnocení hospodářské úrovně Bulharska

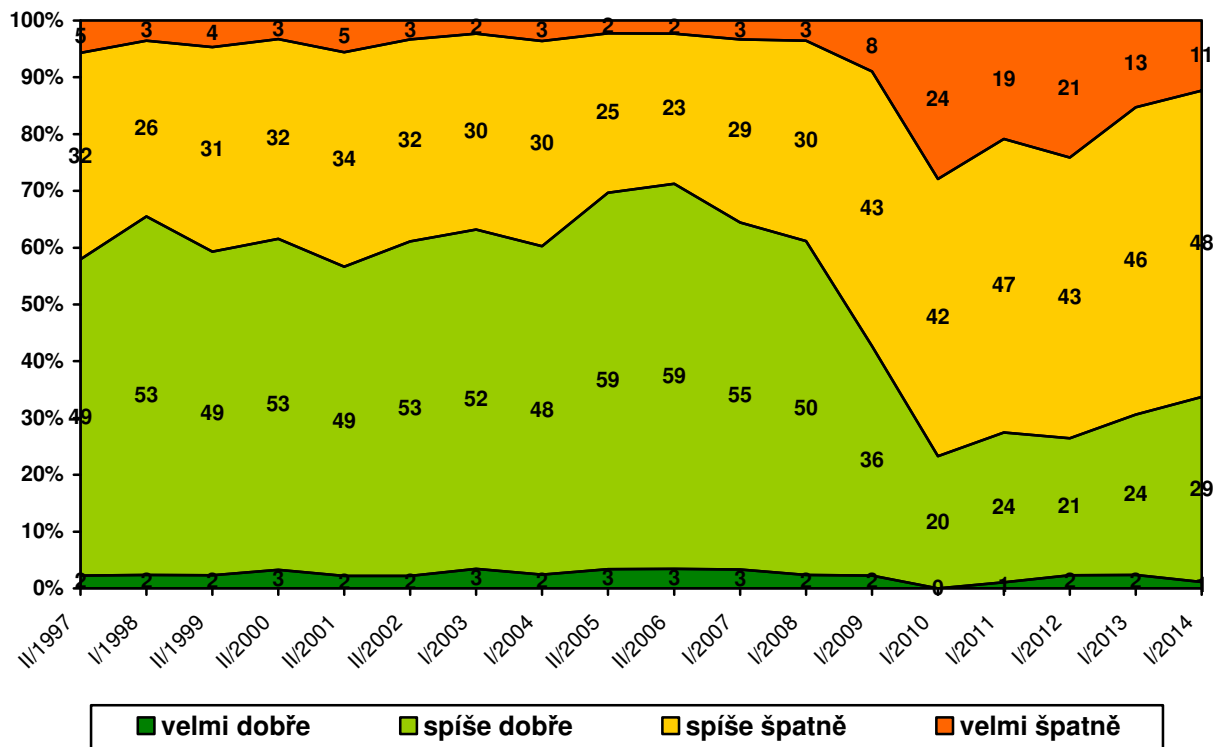
Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2b: Hodnocení hospodářské úrovně České republiky

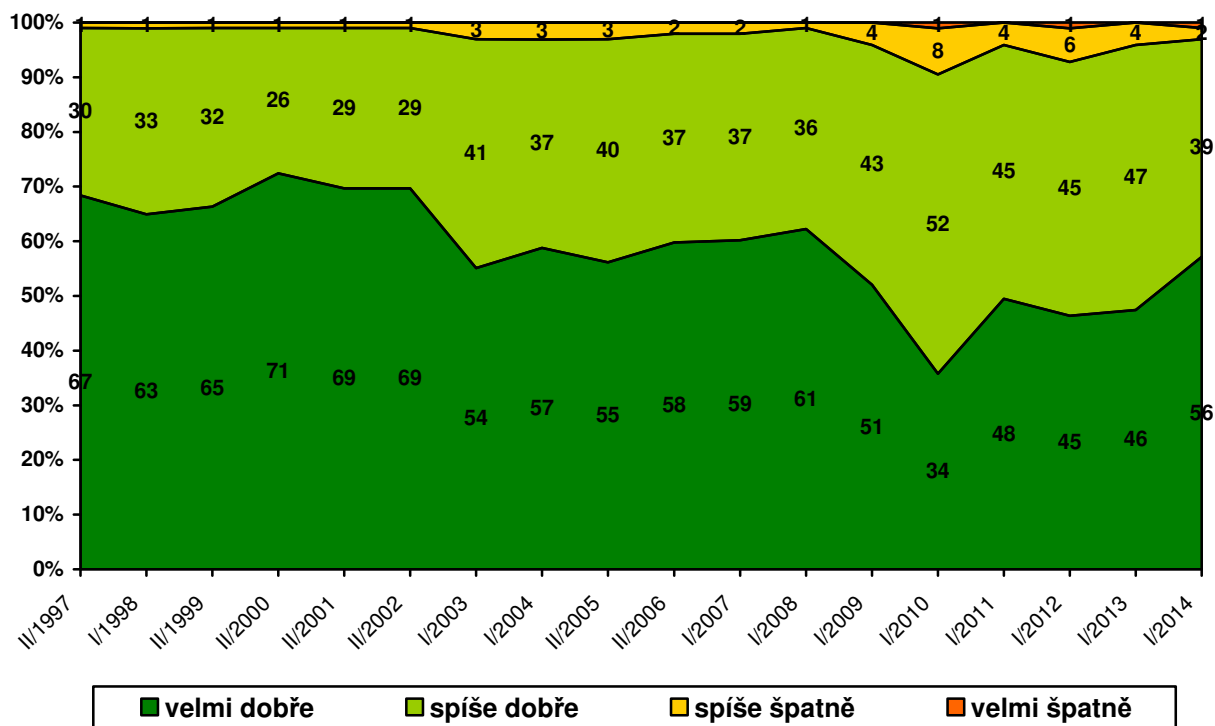
Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2c: Hodnocení hospodářské úrovně Maďarska

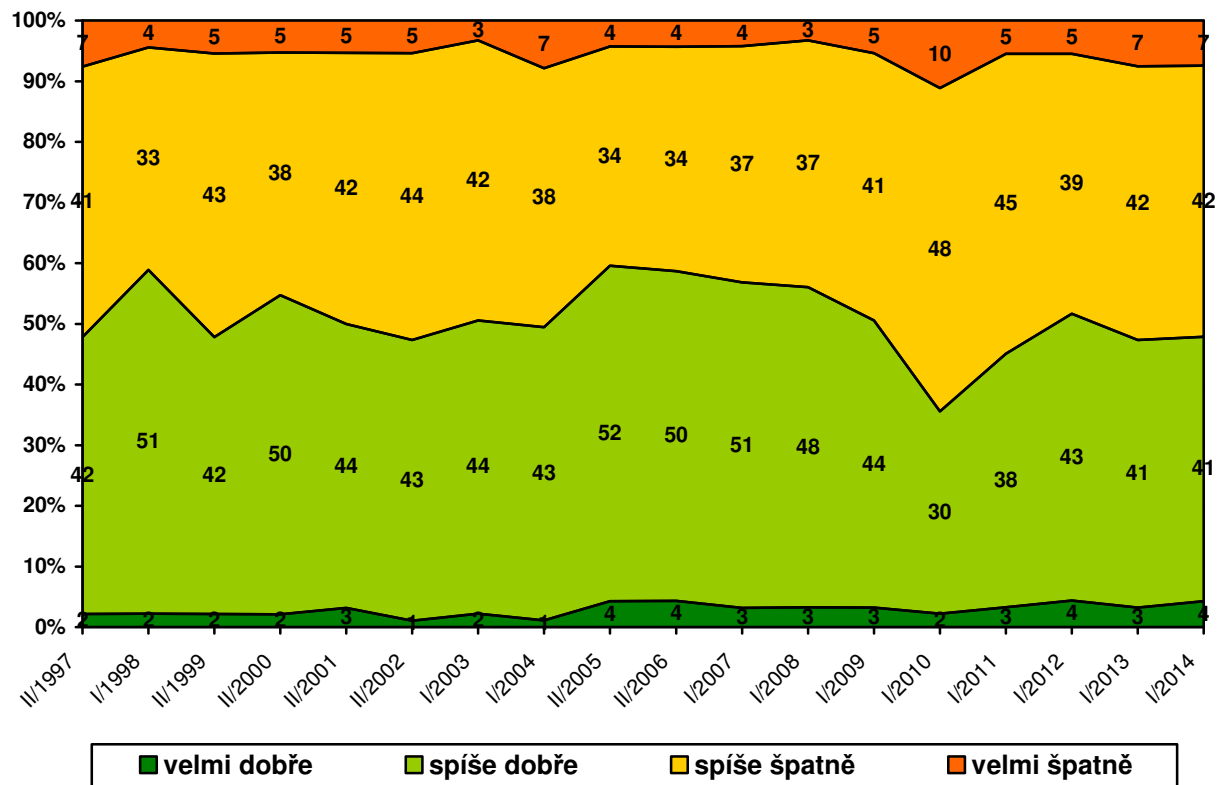
Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2d: Hodnocení hospodářské úrovně Německa

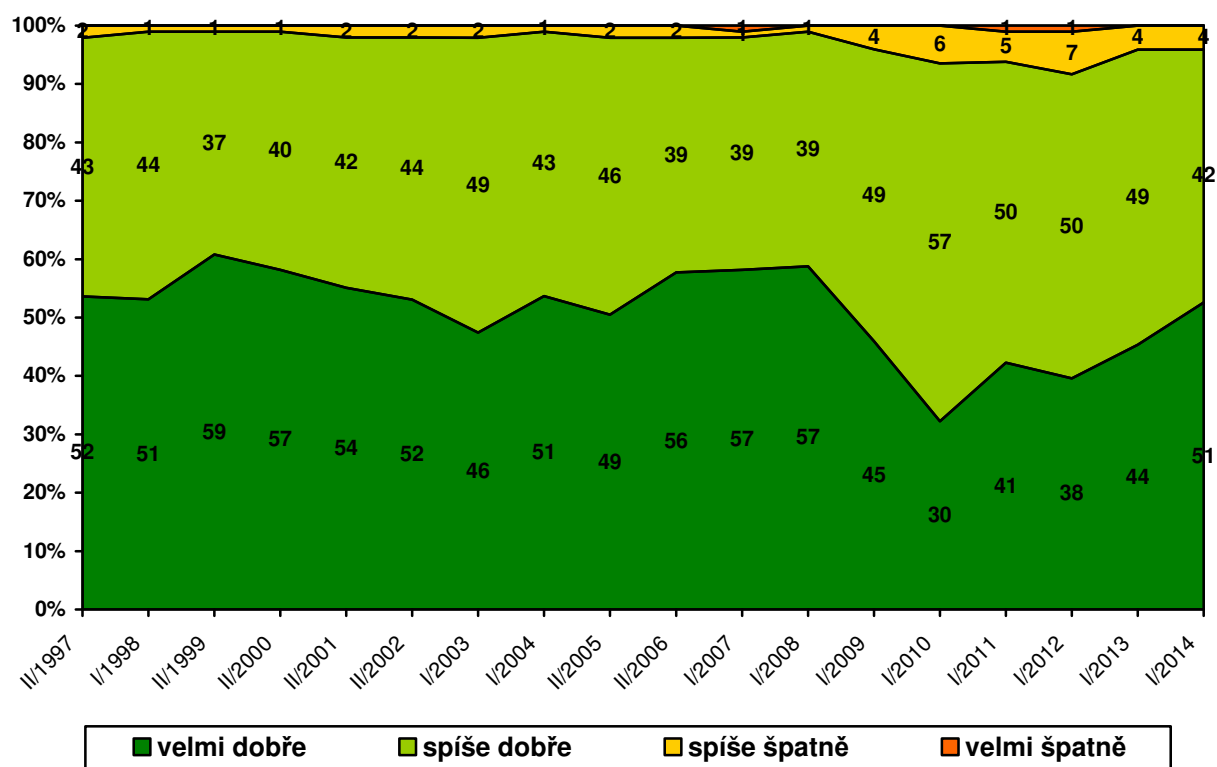
Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2e: Hodnocení hospodářské úrovně Polska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

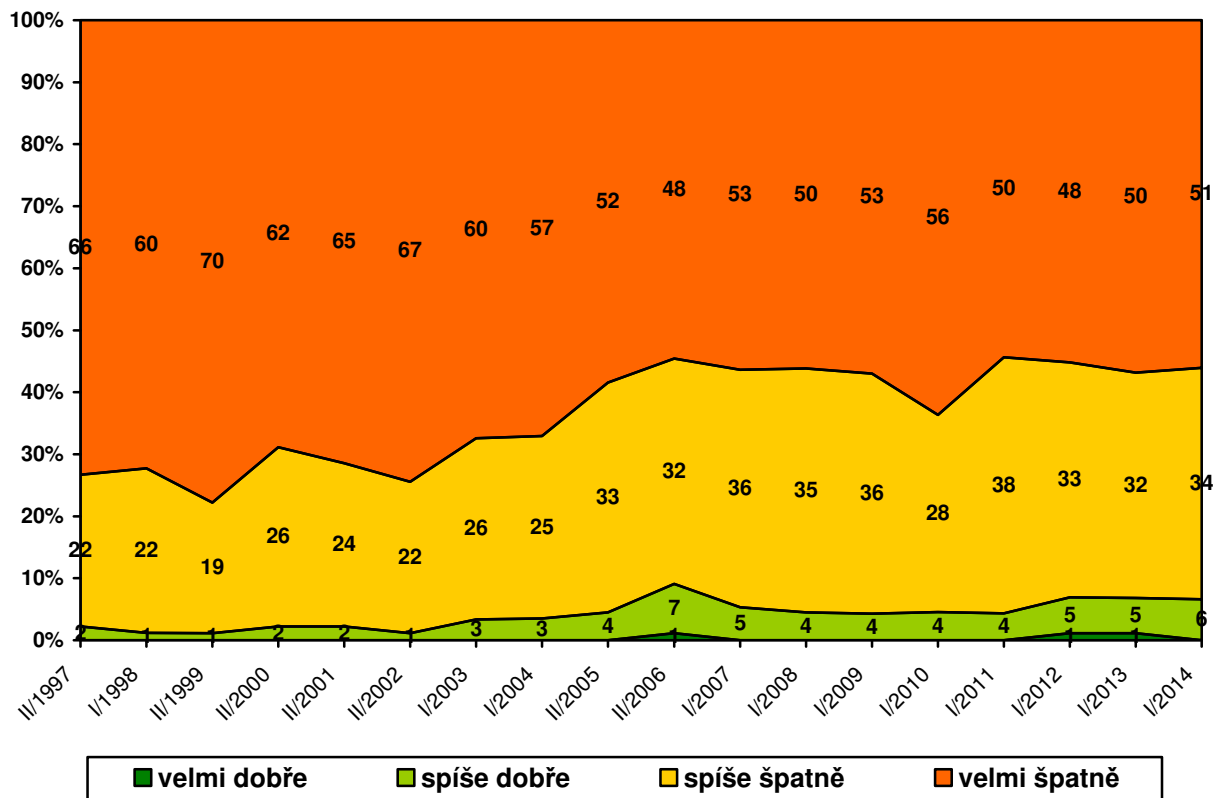
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2f: Hodnocení hospodářské úrovně Rakouska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

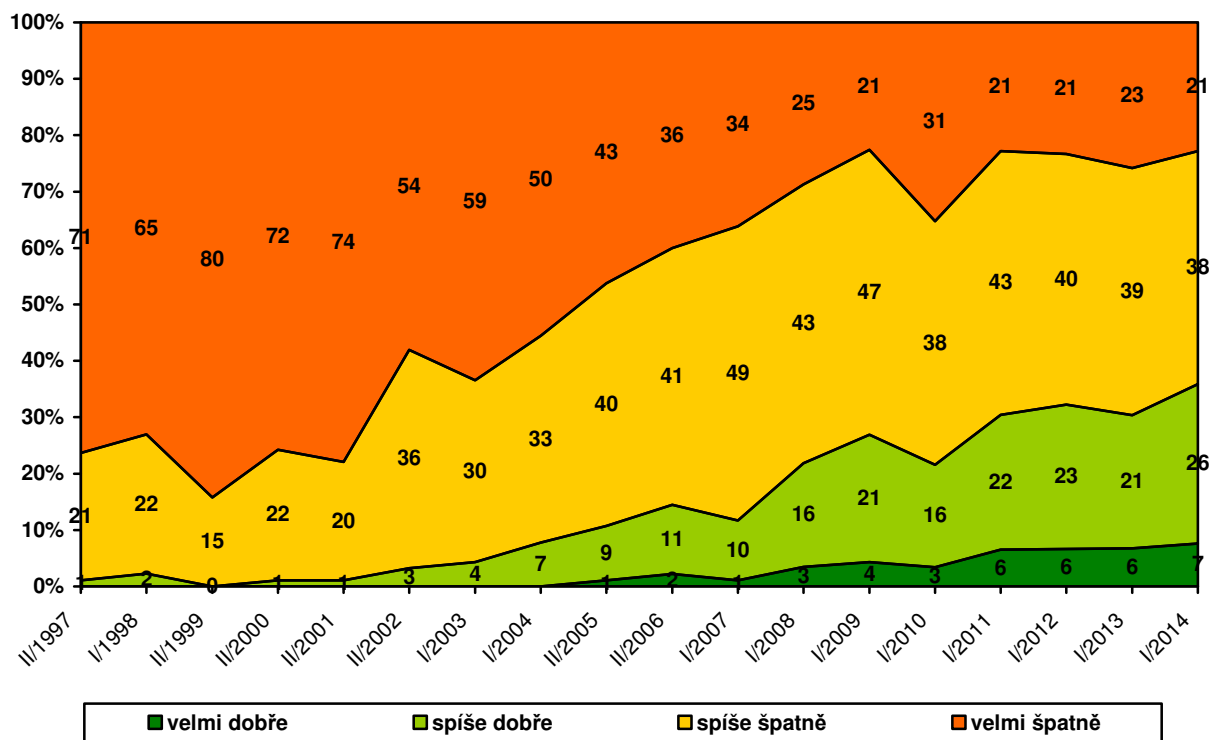
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2g: Hodnocení hospodářské úrovně Rumunska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

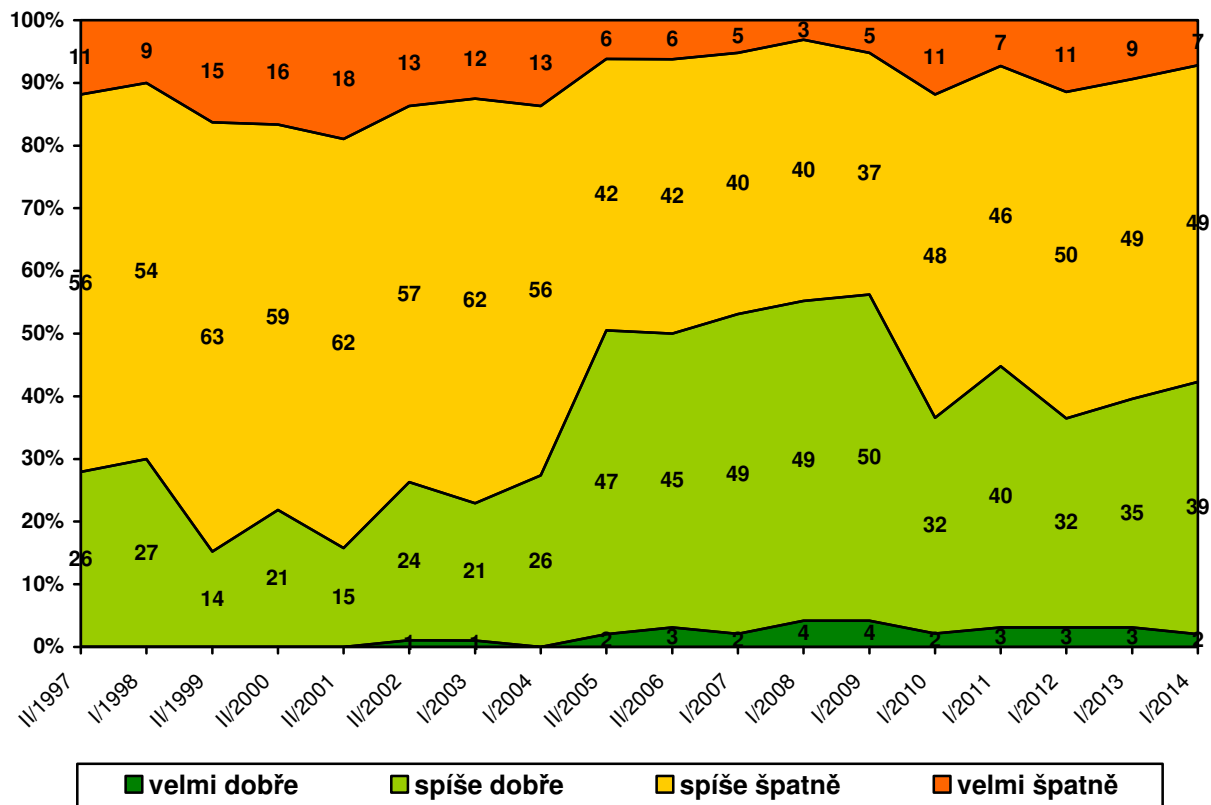
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2h: Hodnocení hospodářské úrovně Ruska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

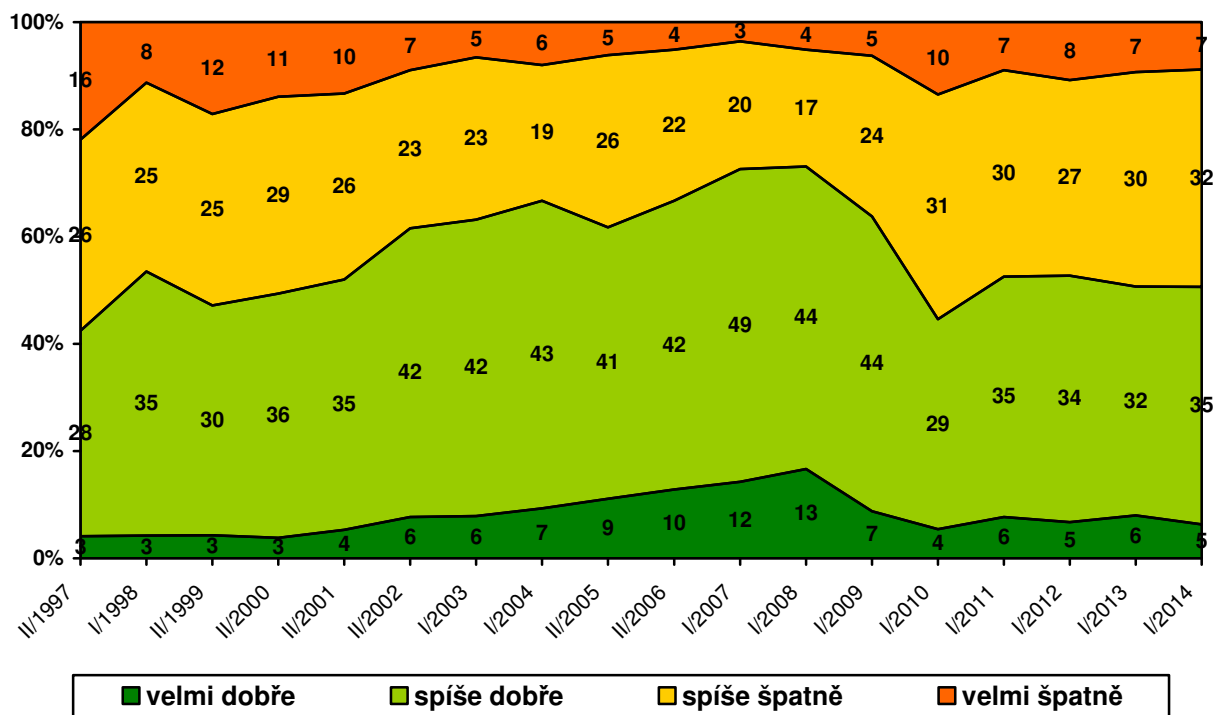
Graf 2i: Hodnocení hospodářské úrovně Slovenska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2j: Hodnocení hospodářské úrovně Slovinska

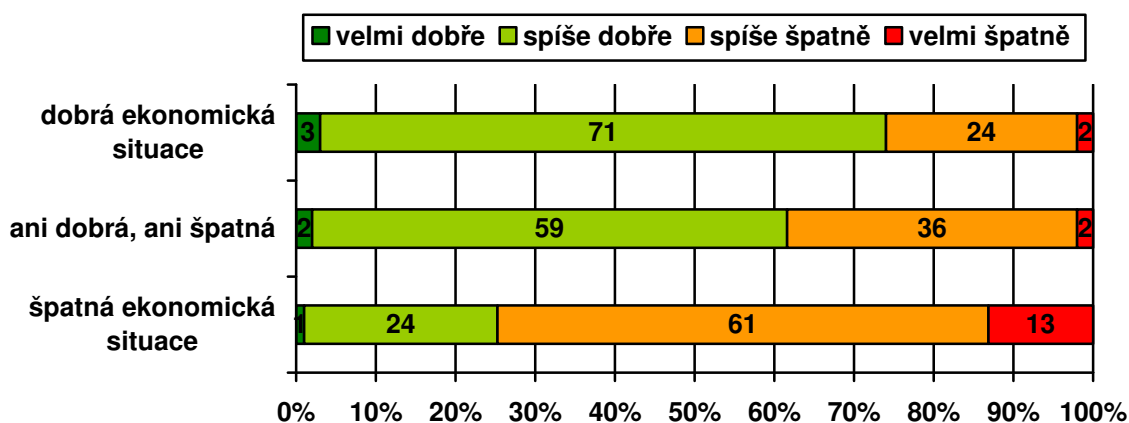
Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Z grafů 1 a 2a-j je patrné, že do hodnocení ekonomické úrovně prakticky všech sledovaných zemí se více či méně výrazně negativním způsobem promítla světová hospodářská krize, což se projevilo zejména v šetření uskutečněném na začátku roku 2010. Jistou výjimku v tomto ohledu tvořilo jen nejhůře hodnocené Rumunsko, kde při silně kritickém hodnocení ekonomické úrovně nebyl pro nějaký výraznější negativní posun v hodnocení příliš velký prostor. V aktuálním výzkumu jsme oproti lednu 2013 kromě již výše zmíněného zlepšení v případě České republiky (zvýšení podílu příznivého hodnocení o 8 procentních bodů provázené stejně velkým poklesem nepříznivého hodnocení) a zhoršení v případě Bulharska (nárůst negativního hodnocení o 8 procentních bodů), jež zůstalo v tomto směru osamoceno, zaznamenali určité zlepšení hodnocení ekonomické úrovně v případě Německa (zvýšení podílu hodnocení „velmi dobře“ o 10 procentních bodů), Rakouska (zvýšení podílu hodnocení „velmi dobře“ o 7 procentních bodů), Ruska (vzestup příznivého hodnocení o 6 procentních bodů, pokles nepříznivého hodnocení o 4 procentní body) a Maďarska (vzestup příznivého hodnocení a pokles nepříznivého hodnocení o 4 procentní body). Dílčí změny u ostatních zemí nepřekročily hranici výběrové chyby a nelze je tudíž považovat za statisticky významné.

Podrobnější analýza ukázala, že hodnocení ekonomické úrovně ČR silně koreluje s hodnocením současné ekonomické situace v ČR² (viz graf 3). Optimismus v hodnocení ekonomické úrovně citelně narůstá také s deklarovanou životní úrovní domácnosti (viz graf 4). Poněkud optimističtější se o ekonomické úrovni ČR vyjadřují studenti, z hlediska sebezaražení na pravolevé škále politické orientace ti, kdo se hlásí k pravici, a podle stranických preferencí stoupenci TOP 09 a ANO. Naopak relativně pesimističtějšími ve svém hodnocení jsou nezaměstnaní, respondenti hlásící se k levici a lidé, kteří by rozhodně nešli k volbám a kteří nepreferují žádnou stranu.

Graf 3: Hodnocení ekonomické úrovně ČR podle hodnocení současné ekonomické situace v ČR (%)

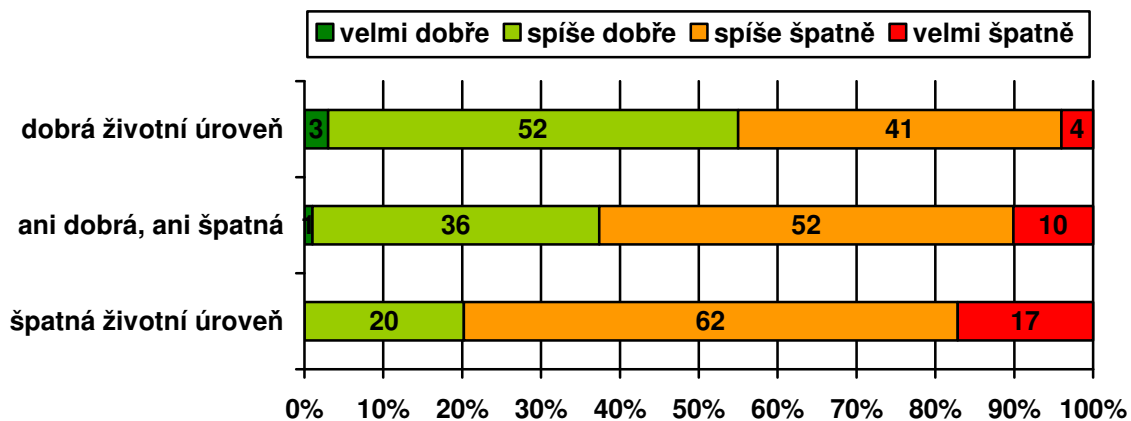

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“, kategorie „dobrá ekonomická situace“ zahrnuje součet podílů „velmi dobrá“ a „dobrá“, kategorie „špatná ekonomická situace“ je součtem podílů „špatná“ a „velmi špatná“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 13. – 20. 1. 2014, 1105 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

² Viz tiskovou zprávu CVVM „Občané o hospodářské situaci ČR a o životní úrovni svých domácností – leden 2014“ z 5. února 2014.

Graf 4: Hodnocení ekonomické úrovně ČR podle hodnocení životní úrovně domácnosti (%)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“, kategorie „dobrá životní úroveň“ zahrnuje součet podílů „velmi dobrá“ a „dobrá“, kategorie „špatná životní úroveň“ je součtem podílů „špatná“ a „velmi špatná“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 13. – 20. 1. 2014, 1105 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.